

**TMMOB
Şehir Plancıları Odası**

Yayın Türü: Yaygın Süreli Yayın
Üç ayda bir yayınlanır
Oda birimlerine ve üyelere ücretsiz gönderilir.
Sayı: 38
Temmuz 2007

**TMMOB Şehir Plancıları Odası Adına Sahibi
ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü**
Yaser Gündüz

Dergi Sekreteri
İbrahim Gündoğdu

Yayın Kurulu
Olgu Çalışkan
Özlem Çelik
Sevilay Çetinkaya
Tolga Çilingir
İbrahim Gündoğdu
Mahir Kalaylıoğlu
H. Çağatay Keskinok
Ulaş Ş. Kılıçkaya
Tunga Köroğlu
Binali Tercan
Pınar Özbay
Pınar Özden
İlknur Urkun Bowe
A. Cenap Yoloğlu

Yayın İdare Merkezi
Hatay Sokak No. 24/17
Kocatepe/ANKARA
Tel: 0312 417 87 70
Faks: 0312 417 90 55
e-posta: spo@spo.org.tr
www.spo.org.tr

Baskıya Hazırlık
PLİR LTD. ŞTİ.-Şerife Eren
Tel: 0312 432 01 83-93 Faks: 432 55 22

Kapak Tasarımı
????????

Kapak Fotoğrafı
????????

Baskı
Mattek Matbaacılık
Basım Yayın Tanıtım Tic. San. Ltd. Şti.
G.M.K. Bulvarı Akyol İşh. No:83 /32 (Zemin)
Maltepe-Ankara
Tel: (0312) 229 15 02-03-04 Fax: (0312) 231 98 88

Basım Tarihi-Saati: 11.07.2007-10:00
3.500 Adet Basılmıştır

SUNUŞ...

Bu sayıda planlama ve tasarım, mimarlık ve şehircilik arasındaki ilişki üzerine odaklanıyo-ruz. Kentlerin ve kentsel mekan üretiminin hakim neoliberal politikalarla iç içe geçtiği bir dönemde, söz konusu meslek alanları ve uğraşları arasındaki ilişkilerin sağlıklı bir zeminde tartışmanın hem kuram hem de pratik açıdan yararlı sonuçlar sunacağını düşünüyoruz.

Ülkemizde şehir planlama eğitimi, mimarlıktan ayrı toplumbilim alanlarını, stratejik düşünce geliştirmeyi içine katan bir alan olarak gelişme göstermiştir. Bu tarihsel gelişim, biçim verme sanatı olarak tasarım ve mimarlık meslek alanı ile biçim vermenin süreçlerini, siyasalarını ve tekniğini yönlendiren/belirleyen planlama uğraşısı ve şehircilik meslek alanı arasında gerilimli ancak birbirini tamamlayan bir ilişkiyi gerektirmektedir. Bunun, “planlama ile tasarım arasındaki ilişki birbirlerini izleyen bir ilişki mi, yoksa karşılıklı birbirlerini besleyerek gelişen bir ilişki mi olmalıdır?”, “planlama ve tasarımın toplumsal içeriği ve hedefleri ne olmalıdır?” gibi temel sorulara verilecek yanıtlarla gelişeceğini düşünüyoruz.

Yener Baş tarafından kaleme alınan yazı bu noktada dosya konumuza anlamlı bir giriş oluşturuyor. Baş, makalesinde ülkemizde planlama ve mimarlık ilişkisinin neo-liberal politikaların yapılı çevre ile ilişkisini dikkate alan bir bağlamda tartışılması gerektiğini ileri sürüyor. Yazar, mekanın yoğunlaşan metalaşma sürecinin planlama ve mimarlık mesleklerini hızla bu sürecin basit araçlarına döndürmeye başladığını söylerken yetki tartışmasına indirgenen bir planlama-mimarlık ilişkisi tartışmasının kenti biçimlendirme sürecinde telafisi çok güç sonuçlara yol açmakta olduğuna işaret ediyor.

Dosya konumuzu şehircilik ve mimarlık alanında deneyimli kişilerin kısa değerlendirme notlarını içeren “Şehircilik-Mimarlık, Planlama-Tasarım İlişkileri Üzerine Tartışmalar” başlıklı soruşturma ile devam ediyoruz.

Öte yandan, Feridun Duygulu tarafından kaleme alınan yazı, imar mevzuat tarihimizi irdeleyerek imar kurallarının geçen süreç içinde nasıl şekillendiğini ortaya koyuyor. Yazarın ek olarak sunduğu tablo, imar mevzuatındaki değişimi izlemede önemli bir anahtar sunuyor.

Olgu Çalışkan’ın Erdal Kurttaş ile yaptığı söyleşi ise dosyamızın işaret ettiği neoliberal politikalar döneminin planlama ve şehircilik alanına taşıdıklarını mercek altına alıyor. Türkiye’de imar sistemi ve planlama kurumlarının dönüşümünü Ankara kenti özelinde yerel yönetimlerin şehircilik deneyimleri eşliğinde irdeleyen söyleşi, Kurttaş’ın esaslı değerlendirmeleri ile 1980 sonrası döneme ilişkin kapsamlı bir metne dönüşüyor.

Erkan Polat ve S. Güven Bilsel’in yazıları ise dosya konumuza kavramsal boyutta katkı sunuyor. Yazarlar, planlama ve mimarlık ilişkisinin etkileşimsel bütünselliğinin “her ölçekte tasarım” anlayışı ile sağlanabileceğini ileri sürüyor.

Öte yandan, dergimizin sayfalarında dosya dışı yazılar da yer alıyor. Erol Demir’in kaleme aldığı yazı, Gençlik Parkı’nın tasarı sürecinden başlayarak Parkın kullanımını bir sosyolog gözüyle ele alıyor ve toplumsal değişim sürecine eşlik eden bir dönüşümün altını çiziyor. Yazı, bugünlerde Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından yenilenmeye tabii tutulan Parkın gelecekteki kullanım biçimine ve kullanıcılara ilişkin değerlendirmelere de ışık tutuyor. Ebru Firidin Özgür ise İstanbul Çekmeköy’de inşa edilen kapalı siteleri sosyal ve mekansal ayrışmanın bir işareti olarak ele alan yazısında yeni konutlaşma eğilimlerini tartışıyor.

Takip eden metin, Odamız tarafından 2006 yılı Kasım ayında düzenlenmiş olan Kentsel Dönüşüm Sempozyumu’nun birinci oturumu konuşmalarından oluşuyor. Ankara ve İstanbul’da farklı kentsel dönüşüm proje alanlarında yaşayan mahalle temsilcilerinin sunuşlarından ve tartışmalarından oluşan bu oturumu “Halk Kentsel Dönüşümü Tartışıyor” başlığı ile yayınlıyoruz.

Dergimizde ayrıca, Melike Gül’ün Antalya Kent Merkezi Kültür ve Turizm Gelişim Bölgesi’nde yer alan Sit Alanları ve bu alanlarda Antalya Büyükşehir Belediyesiince başlatılan çalışmalara ilişkin genel bir değerlendirme yaptığı yazısı yer alıyor. Bununla birlikte, Ankara Tarihi Kent Merkezi Planlama Deneyimi başlıklı yazısı ile İsmail Günel söz konusu planlama sürecine ilişkin değerlendirmelerini dergimizin okuyucuları ile paylaşıyor.

Ankara Mücavir Alan Sorunsalını planlama açısından ele alan Tahir Çalgün ve Cemal Kaynak ise, mücavir alan kavramını ve mücavir alanlar ile ilgili yaşanmış olan yasal süreçleri Ankara örneğinde değerlendiriyor. Öte yandan, Hermann Knof-lacher’in enerji ve mekansal düzenleme arasındaki ilişkiyi ele aldığı Mekan Planlama, Ulaşım ve Enerji Arasında Karşılıklı Etkileşim adlı makalesini çeviri metin olarak bu sayıda yayınlıyoruz.. A. Cenap Yoloğlu ise, yazısında, çeşitli üniversitelerde bulunan şehir ve bölge planlama bölümlerinin performanslarının öğrenci tercihleri üzerinden değerlendiriyor. Dergimizde ayrıca, 10 Eylül-19 Kasım 2006 tarihleri arasında gerçekleştirilen 10. Venedik Mimarlık Bienali’nin ardından kentler mimarlık ve topluma bakış çerçevesinden Funda Atun ve Gediz Doğay deneyimlerini paylaşmakta ve değerlendirmelerini bize aktarmakta.

Dergimizin yarışma bölümünde ise Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi tarafından gerçekleştirilen Diyarbakır Dicle Vadisi Peyzaj Planlama Kentsel Tasarım ve Mimari Proje Yarışması’nda ödül alan projeler yer almakta.

Planlama tasarım ve mimarlık şehircilik ilişkilerine odaklandığımız bu sayıda bu alana yönelik temel tartışmaları ortaya koymaya çalıştık. Söz konusu ilişki kuşkusuz daha geniş ve kapsamlı tartışmaları gerektirmektedir. Bu noktada Yayın Kurulu olarak “Planlama Meslek Alanı: Geçmişten Geleceğe...” temalı 31. Dünya Şehircilik Günü Kolokyumu’nun bu tür bir gereksinimi karşılamakta önemli bir işlevi olacağını düşünüyoruz, kolokyumda tartışmaları sürdürmek üzere...

İyi okumalar...

YAYIN KURULU